

Tid: 28 augusti 2007 kl 16.30 – 16.45

Plats: Bråvallasalen, Stadshuset

Justerat: 28 augusti 2007

Mikael Söderlund

Jan Valeskog

Närvarande:

Ledamöter

Mikael Söderlund (m), ordförande

Jan Valeskog (s) vice ordförande

Berthold Gustavsson (m)

Tord Bergstedt (m)

Anna Johansson (m)

Annika Davidsson (m)

Annika Ödebrink (s)

Jimmy Lindgren (s)

Letti Freivalds (s)

Torhild Lamo (v)

Mats Lindqvist (mp)

Ersättare

Bo Arkelsten (m)

tjänstgörande

Datevig Mardrossian Lönn (m)

§§ 9 - 32

Christoffer Kuckowski (m)

Anna Manhag (m)

Åsa Nilsson Söderström (fp)

tjänstgörande

Charlotte Svensson (s)

Adnan Bozkurt (s)

Milly Namiro Darlson (s)

Lars Randerz (s)

Kajsa Stenfelt (v)

Hampus Rubaszkin (mp)

Tjänstemän

Trafikdirektör Magdalena Bosson och nämndsekreteraren Åse Geschwind.

Vidare tjänstemännen vid kontoret Erik Andersson, Louise Bill, Ted Ell, Lars Jolérus, Eva Leijon, Ulla Ritzén, Anette Scheibe och Marita Söderqvist samt biträdande borgarrädssekreteraren från roteln Magnus Thulin.

§ 8

Stockholms miljöprogram 2007-2010. Remiss

Dnr T2006-007-00215

Protokollsutdrag

Trafikkontoret hade den 15 augusti 2007 avgivit tjänsteutlåtande i rubricerade ärende, till vilket hänvisas. I tjänsteutlåtandet föreslogs enligt följande:

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och återropa utlåtandet.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Yrkanden

Bifall yrkades till kontorets förslag.

Vice ordföranden Jan Valeskog m fl (s) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga B1**.

Ledamoten Torhild Lamo (v) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga B2**.

Ledamoten Mats Lindqvist (mp) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga B3**.

Beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslöt, efter propositioner på framställda yrkanden, enligt kontorets förslag:

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och återropa utlåtandet.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Reservationer

Mot beslutet reserverade sig vice ordföranden Jan Valeskog mf l (s) med hänvisning till sitt yrkande i **bilaga B1**.

Mot beslutet reserverade sig ledamoten Torhild Lamo (v) med hänvisning till sitt yrkande i **bilaga B2**.

Mot beslutet reserverade sig ledamoten Mats Lindqvist (mp) med hänvisning till sitt yrkande i **bilaga B3**.

Ersättaryttrande

Ersättaryttrande gavs av ersättaren Kajsa Stenfelt (v) i enligt **bilaga B2**.

Vid protokollet
Åse Geschwind

Rätt utdraget intygar:

Tillhör § 8, bilaga B1

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 8

Stockholms miljöprogram 2007 -
2010

Jan Valeskog m fl (s)

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar

- att i huvudsak tillstyrka förvaltningens yttrande,
 - att miljöprogrammet fastställer indikatorerna för uppföljningen av stadens övergripande mål,
 - att medelkoncentration av koppar i rötslam redovisas,
 - att mål sätts för minskning av andelen ej förnyelsebara bränslen i fjärrvärmeproduktionen,
 - att mål sätts för minskning av andelen Stockholmare som utsätts för starka kraftfrekventa fält (magnetfält),
 - att avsnittet om andel upphandlad s.k. miljöel tas bort till förmån för krav på ökade satsningar på elcertifikat
- samt
- att därutöver anföra följande:

Detta miljöprogram bygger till avgörande delar på det miljöprogram som den förra majoriteten tog fram våren 2006. Flera mål och indikatorer saknas dock och det är viktigt att indikatorerna fastställs i samband med miljöprogrammet och inte, som föreslås i dokumentet, skjuts upp till senare behandling. Risker är då att framtagandet av dessa viktiga indikatorer dröjer alltför länge och utformningen av dessa kommer att bli olikartade i sin utformning när olika nämnder och styrelse skall formulera dessa.

Dessutom innebär denna konstruktion att svårigheterna ökar att få ett webbaserat redovisnings- och uppföljningssystem.. Dagens unika och webbaserade "Miljöbarometer" riskerar bli nedlagd med denna konstruktion. Det vore mycket olyckligt om detta sker.

Vi anser att det är viktigt att de mål som den borgerliga majoriteten nu tagit bort enligt följande, bör föras in: *medelkoncentrationen av koppar i rötslammet* bör redovisas då

stora mängder koppar i dricksvatten, enligt aktuell forskning, är hälsovådligt. Det finns visserligen olika uppfattningar om hur farlig koppar är, vissa hävdar (kopparindustrin) att det i mindre mängder är naturligt och hälsosamt, men försiktighetsprincipen gör att vi anser att en återhållsam inställning bör finnas till kopparanvändning i byggnader och att mängden koppar i rötslammet därför bör mätas.

Målsättning bör i likhet med tidigare sättas upp för *andel förnyelsebara bränslen i fjärrvärmeproduktion*. Då denna utveckling ser mycket positiv ut finns det ingen anledning att fortsätta ha höga ambitioner på området. Uppvärmning utgör normalt sett en mycket stor andel av de ohälsosamma utsläpp som sker i en storstad.

Andel som utsätts för starka kraftfrekventa fält bör redovisas. Även här finns delade meningar om hur farligt detta är men i enlighet med försiktighets-principen bör detta som tidigare mätas och redovisas. Om inte detta sker kommer ingen hänsyn tas till byggande av bostäder intill kraftledningar och kraftstationer i samband med fysisk planering och bygglovshantering. Det vore mycket allvarligt.

Avsnittet om *andel som upphandlar s.k. miljövänlig el* bör tas bort till förmån för krav på ökad satsning på s.k. elcertifikat. Upphandling av s.k. miljövänlig el innebär att staden betalar ett 10 tal miljoner extra för att få s.k. miljövänlig el. Detta har i praktiken ingen styrande effekt på produktionen av s.k. miljövänlig el då endast några få procent av konsumenterna i Sverige betalar och begär detta samtidigt som dagens miljövänligt elproduktion från vattenkraft och vindkraft idag utgör hela 50%. (Kärnkraften utgör resterande ca 50%). De miljoner extra som staden betalar har ingen som helst styrande effekt för produktion av sk miljövänlig el.

Ett mer effektivt sätt att påverka produktionen av miljövänlig el är dagens system med elcertifikat där varje konsument får betala extra för sin dagliga elkonsumtion i form av dessa certifikat, som sedan överförs som ekonomiskt stöd för miljövänlig produktion av vindkraft, etc. Detta system har i motsats till upphandling av ”miljövänlig el” en effekt på energimarknaden. De miljoner som staden idag betalar extra för miljövänlig el bör istället användas för utbyte av lampor och belysning så att energiåtgången kan minska och mindre el användas i staden. Alternativanvändningen av dessa pengar spar både energi, miljöpåverkan och resurser.

Tillhör § 8, bilaga B2

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 8

Stockholms miljöprogram 2007-
2010. Remiss

Torhild Lamo, Kajsa Stenfelt (v)

Förslag till beslut

Att trafik- och renhållningsnämnden beslutar att i huvudsak godkänna förslaget.

Att därutöver anföra följande:

Miljöprogrammet ska vara stadens viktigaste verktyg för att kunna uppnå ett effektivt miljöarbete som leder till mindre miljöpåverkan från såväl stadens verksamheter som de individer och företag som bor och verkar i staden. För att målet ska kunna uppnås är det viktigt att tydliga och hårda krav ställs och att de följs upp.

I förslaget till miljöprogram finns det förslag på vilka nämnder som är ansvariga för att följa upp olika delar av programmet. Detta är bra. Men tyvärr är uppdelningen på sina håll något märklig. Att miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett huvudansvar för uppföljning är inget konstigt men det vore naturligt att nämnden tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden ansvarade för uppföljning av delmålen 1.3: Staden ska verka för att utsläppen från trafiken minskar och 1.4: Staden ska verka för att andelen personer som åker kollektivt, cyklar och går ökar. Delmålet att staden ska ”verka för att utsläppen från trafiken minskar” är alldeles för vag och indikerar att staden inte skulle ha rådighet över trafiken. Det stämmer inte. Staden har stora möjligheter att minska trafiken genom transportsnål stadsplanering, satsning på cykel och kollektivtrafik, trängselavgifter och så vidare. Vi skulle vilja att denna formulering ändrades till att utsläppen från trafiken *ska* minska. Man måste också ställa krav så att de kan förverkligas. Ska utsläppen minska måste dels trafiken minska och användningen av dubbdäck gå ner. I stället förespråkar man nya motorvägar som leder till ökad trafik och vågar inte ställa krav till användning av dubb fria vinterdäck. Ska andelen personer som åker kollektivt, cyklar eller går öka måste utbyggnad av kollektivtrafik och cykelbanor prioriteras. Målet om miljöeffektiva transporter behöver kompletteras med en formulering om att miljö kvalitetsnormernas dygns- och årsmedelvärden inte överskrids.

Under målet miljöeffektiv avfallshantering slås det också fast att mängden avfall ska minska och mängden som nytt görs ska öka. Det nationella målet är att 35 procent av matavfallet ska samlas in till 2010. Det saknas anknytning till detta i förslaget till program och ambitionen för stadens verksamheter bör vara minst 50 procent.

Tillhör § 8, bilaga B3

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 8

Stockholms miljöprogram 2007-
2010. Remiss

Mats Lindqvist (mp)

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar

Att godkänna kontorets förslag till beslut.

Samt att dessutom anföra följande:

Styrning m m

Förslaget innebär att nämnder och styrelser enbart uppmanas integrera sitt arbete med miljöprogrammet i ILS, miljöförvaltningen har påtalat att det tydligare bör framgå att nämnderna/styrelserna har i uppdrag att genomföra de åtgärder som utpekats i programmet samt någon bör ha uppdraget följa upp programmet i sin helhet, vilket eftersom SLK inte längre har kapacitet miljönämnden bör ha. (föreslås av miljöförvaltningen)

I förslaget saknas åtgärder för att kommunicera programmet utöver ILS. Extern kommunikation är en viktig del för att motivera så väl interna som externa aktörer och den befintliga miljöbarometern som miljöförvaltningen sköter på webben har hittills används väl för detta ändamål. (föreslås av miljöförvaltningen)

Perioden för programmet bör skjutas till 2008 – 2011 för att bättre sammanfalla med övriga planperioder och inte börja med ett förlorat år... (föreslås av miljöförvaltningen)

Miljöeffektiva transporter

Delmål 1.3 bör preciseras till att trafikens utsläpp minskar så att miljökvalitetsnormerna klaras. Den faktaruta om finns om miljökvalitetsnormerna är missvisade eftersom inte de viktiga dygnsmedelvärdena som idag överskrider redovisas.

Ett ytterligare mål bör införas om att vägtrafiksystemets ytanspråk inte ska öka per capita. Detta mål fanns i miljöprogrammet 2002-2006 och syftar till att Stockholm inte ska gå mot en markanvändning där allt större yta krävs för transporter och staden glesas ut.

Stadens möjligheter att upphandla miljöbättre arbetsmaskiner och entreprenader bör också understrykas i det nya programmet då en sådan aktiv upphandling kan minska utsläppen och bullret från arbetsfordon väsentligt. (föreslås av miljöförvaltningen, nämndes i rödgröna förslaget)

Giftrika varor och byggnader

Delmålet för offentlig upphandling av ekologiska livsmedel är för lågt. Det bör sättas till 25% så som föreslogs innan den borgerliga alliansen återremitterade programmet förra året. Regeringen har fastslagit att offentlig upphandling av ekologiska livsmedel bör nå 25% redan 2010, i Stockholm kom flera stadsdelsnämnder upp över 15% redan 2006. Att välja konventionellt producerade livsmedel istället för ekologiska bidrar till en mängd miljöproblem, bl a övergödningen av Östersjön.

Det behövs ett ytterligare mål om att verka för att andelen miljöanpassade varor och ekologiska livsmedel som säljs i Stockholm ökar. Staden kan göra mycket för att underlätta för miljöanpassad försäljning och på det viset även stärka miljöföretagen lokalt. (föreslogs i rödgröna förslaget)

De kemiska föreningar som påtalas som viktiga att få bort från produkter bör kompletteras med bromerade flamskyddsmedel, DEHP, Triclosan och Perfluorerade ämnen, som staden arbetat mot länge. (föreslås av miljöförvaltningen)

Hållbar energianvändning

Delmålet 3.3 bör skärpas till 20% minskning av klimatgasutsläpp per capita. Detta för att säkerställa att Stockholm når nollutsläpp senast 2050. Det finns flera relativt enkla åtgärder som kan minska utsläppen redan under denna programperiod, t ex fossilfri fjärrvärme och individuell debitering för värme och varmvatten. Eftersom både energieffektivisering och utbyte till förnyelsebara källor kan användas för CO₂-minskningar så är det mer rimligt att ha ett högre krav, enbart ett stopp på koleldningen i Värtan (vilket är högst troligt innan 2011-12) skulle innebära flera % jämfört med idag.

Delmål 3.2 bör skärpas till att all el som staden köper ska vara miljömärkt, att mjuka upp skrivningen till 'bör' och tala om att 'om inte orimliga kostnader' gör målet otydligt för nämnder och styrelser att följa. (enligt rödgröna förslaget)

Hållbar användning av mark och vatten

Delmål 4.1 bör preciseras så att 'bevara' tydligt innebär beslut om bevarande över tid, t ex som naturreservat el dyl.

Delmål 4.2 bör omformuleras till: exploatering av obebyggda mark- och vattenområden ska kompenseras så att likvärdiga ekologiska tjänster bevaras i närområdet. (miljöprogrammet 2002-2006)

Miljöeffektiv avfallshantering

Det behövs ett nytt delmål om att staden ska verka för att 35% av matavfallet behandlas biologiskt (rötas, komposteras) vilket också är nationellt mål. Att radikalt öka insamlingen och rötningen av matavfall är både god kretsloppspolitik och ger välbehövligt tillskott till stadens biogasproduktion.

Delmål 5.1 bör precisera ett tydligt mål om minska avfall från stadens verksamheter, 10% mindre per anställd är rimligt. (rödgröna förslaget, miljöförvaltningen föreslår)

Sund inomhusmiljö

Delmål 6.2 bör omformuleras att gälla att andelen fastighetsägare med fungerande egenkontroll ökar. Då tar det bättre fasta på fastighetsägarnas roll och ger effektivare arbete för miljöförvaltningen som tillsynsmyndighet. (miljöförvaltningen föreslår)

Ett nytt delmål gällande radon bör införas och formuleras så att minst 70% av de kommunala flerbostadshusen ska vara kontrollerade avseende radon. (miljöförvaltningen föreslår, koppling till nationella mål och riktlinjer)

Delmålet att antalet Stockholmare som utsätts för starka magnetfält minskar, och som fanns i miljöprogrammet 2002-2006 bör läggas till förslaget till nytt program.